

Godišnja nagrada Hanfe studentima

za najbolje znanstvene i
stručne radove u 2023. godini

Ante Žigman: ulaganje u budućnost kroz učenje i trud najviše se isplati

Hanfa ponovno predstavlja najuspješnije studente i njihove radove u okviru sada već tradicionalne Godišnje nagrade Hanfe studentima za najbolje znanstvene i stručne radove. Ideja o samoj nagradi potječe iz želje za poticanjem razvoja mladih i njihovih akademskih, ali i profesionalnih postignuća, a ova nagrada samo je dio Hanfinih aktivnosti usmjerenih prema studentima. Iznimno nam je zadovoljstvo što su ovu priliku prepoznali studenti i drugih fakulteta, a ne samo ekonomskih, pa su tako među nagrađenima ove godine i studenti prava te elektrotehnike i računarstva. Globalizacijom, ali i ubrzanom digitalizacijom, financije se iz godine u godinu mijenjaju i razvijaju te se tako implementiraju razna tehnološka rješenja i otvara prostor za razvoj FinTecha, no s tim dolaze i izazovi za nas regulatore u kreiranju novih regulatornih okvira. Nove su izazove očito prepoznali i studenti, koji su kao stručnjaci u svom području – ekonomiji, pravu te elektrotehnici i računarstvu – dali svoj pogled i viziju onoga što nas očekuje u svijetu financija. Uz nagrađene studente pohvalio bih i sve ostale koji su se ove godine prijavili na natječaj i pokazali interes za financijske teme, ali i osobni profesionalni razvoj. Vjerujem da je ovo svima bilo jedno novo i izazovno iskustvo. I ove smo godine zaprimili radove studenata iz Zagreba, Splita, Osijeka i Pule, što pokazuje da su mladi iz svih dijelova Hrvatske, ali i različitih profesionalnih usmjerenja, zainteresirani za natječaj Hanfe. Sadržaj pristiglih radova potvrđuje da su mladima uz teme digitalizacije, kriptoimovine i FinTecha zanimljive i teme povezane s mirovinama, što je izuzetno važno kada je u pitanju financijska ranjivost i otpornost pojedinca, ali i društvo u cjelini, pogotovo uzimajući u obzir negativne demografske promjene.

Cilj nam je bio da ovaj natječaj postane tradicija, a dodjeljujući tri nagrade već treću godinu zaredom, usudio bih se reći da smo u tome i uspjeli. Želimo svim studentima poručiti da se studentske ideje i znanje u Hanfi posebno cijene i da se usprkos svim izazovima ulaganje u budućnost kroz učenje i trud najviše isplati. Svaki se pristigli rad detaljno čita i evaluira, posebice jer su i same teme nama kao regu-

latoru izuzetno bitne; stoga nas zanima i kako studenti razmišljaju i gledaju na financijski sektor. Nama kao regulatornom tijelu važno je držati korak sa svim promjenama koje se događaju na tržištu uz kontinuiranu edukaciju potrošača, praćenje stabilnosti sektora financijskih usluga, kao i kontinuirano praćenje naših subjekata nadzora.

O svemu tome studenti – autori radova iznose svoja mišljenja i stavove, a jednog će dana možda svoje ideje prenijeti u praksu; stoga je važno upoznati ih sa svim promjenama u financijskoj industriji i izazovima koji ih na tom području očekuju. Odaziv studenata ove je godine pokazao da znanje o financijama više ne može biti dio uskog kruga ekonomske znanstvene zajednice te da je potrebna sinergija različitih područja, ali i generacija, u kreiranju novih, održivih i inovativnih rješenja.

Kroz ovaj natječaj, ali i niz drugih aktivnosti Hanfe, želimo privući one najbolje da jednog dana postanu naše kolegice i kolege te da uz naše iskustvo i znanje zajedno napredujemo. Ovogodišnji nagrađeni studenti pokazali su da se ulaganje u znanje uvijek isplati; stoga im čestitamo, kao i svima onima koji su se prijavili na ovaj natječaj jer su pokazali želju za znanjem i razvojem. Nadamo se da će se naša suradnja u promoviranju znanosti, kritičkog i analitičkog mišljenja, ali i financijskih tema nastaviti i u budućnosti.

**PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr.sc. Ante Žigman**

Vrednovanje zaprimljenih stručnih i znanstvenih radova

Sve zaprimljene znanstvene i stručne radove vrednovalo je stručno Povjerenstvo Hanfe sastavljeno od pet članova, djelatnika Hanfe odabranih prema kriteriju stručnosti u područjima bliskim predloženim temama. Članovi Povjerenstva u postupku vrednovanja vode se ključnim kriterijima, od kojih su najvažniji stručna obrada teme te primjenjivost i logičnost zaključaka rada. Uz navedena dva kriterija Povjerenstvo je ocjenjivalo i usklađenost forme rada, kao što su definiranje ciljeva, jasan i potpun sažetak, ali i korištenje literature, dok je dodatan naglasak u procesu evaluacije radova stavljen i na doprinos rada kvalitetom sagledavanju zbivanja i pojava na financijskim tržištima. Svaki član Povjerenstva individualno procjenjuje radove na temelju navedenih kriterija, a poredak radova formira se prosječnom ukupnom ocjenom. Dio je radova nakon inicijalnog vrednovanja poslan na doradu u skladu sa stručnim komentarima Povjerenstva, a svi doručeni radovi ponovno su evaluirani na jednak način. Povjerenstvo na temelju prosječnih ukupnih ocjena kao i argumentirane rasprave o kvaliteti

radova odlučuje o konačnom poretku, koji predlaže Upravnom vijeću, a koje donosi konačnu odluku. Da bi se postiglo potpuno objektivno i nepristrano vrednovanje, članovi Povjerenstva nemaju saznanja o autorima radova do same Odluke o nagrađenim radovima; stoga su tijekom cijelog procesa vrednovanja radovi pod šifrom.

Godišnja nagrada Hanfe studentima izvrstan je pokazatelj visoke razine stručnog znanja i razvoja studenata u Hrvatskoj, koji mogu financijske teme sagledati kritički i analitički te donijeti svjež pogled na kretanja na financijskim tržištima. Ove godine dio nagrađenih studenata dolazi i s neekonomskih fakulteta, što potvrđuje širinu i potencijal visokoobrazovnih institucija u Hrvatskoj, ali i široku primjenu i utjecaj financija na druga područja. Hanfa je prepoznala istraživački potencijal studenata i njihov interes za znanost, zbog čega je četvrtu godinu zaredom provela ovu inicijativu te i u narednim godinama planira studentima pružati stimulativno okruženje za daljnji rast i razvoj.

Pregled tema natječaja za 2023. godinu

**Dobitnici
Godišnje
nagrade Hanfe
studentima
za najbolje
znanstvene i
stručne radove
za 2023. godinu:**

1

Prva nagrada i 2.000 eura

Pejo Bosnić

za rad „**Paneuropska osobna mirovinska štednja kao novi oblik
dobrovoljnog mirovinskog osiguranja**“,
Ekonomski fakulteta Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku

2

Druga nagrada i 1.300 eura

Luka Orešković

za rad „**Decentralized finance a threat or a catalyst for the
development of financial services?**“,
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagreb

3

Treća nagrada i 650 eura

Luka Medvidović i Ivan David Dogan

za rad „**The dual-edged sword of digitization: An overview of
cybersecurity challenges and opportunities**“,
Fakultet elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu i
Zagrebačka škola ekonomije i managementa

1

Sažetak rada

Paneuropska osobna mirovinska štednja kao novi oblik dobrovoljnog mirovinskog osiguranja

Pejo Bosnić

Mobilnost građana unutar Europske unije jedno je od temeljnih načela na kojima je Europska unija nastala. Republika Hrvatska, kao i ostale zemlje članice Europske unije, već godinama bilježi značajnu mobilnost svojih građana, te se kao jedno od ključnih pitanja spomenute mobilnosti postavlja ono u vezi s mirovinskim osiguranjem, koje se razlikuje među državama članicama. Kao jedinstveno europsko rješenje za navedeni problem osmišljena je „paneuropska osobna mirovinska štednja“ (engl. *Pan-European Personal Pension Product*), skraćeno PEPP. Ona širem građanstvu još nije poznata, a predstavlja novi oblik dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, ali i dodatan oblik konvergencije europskog kontinenta, barem kada je riječ o financijskom sektoru. Rad se temelji na komparativnoj analizi paneuropske osobne mirovinske štednje i III. dobrovoljnog stupa mirovinskog osiguranja u Republici Hrvatskoj, analizi njihovih prednosti, nedostataka, rizika i potencijala. Cilj rada je pružiti dublje razumijevanje koncepta PEPP-a i njegove usporedbe s III. dobrovoljnim mirovinskim stupom u Republici Hrvatskoj, istražiti svijest mladih građana o oba sustava te analizirati faktore koji utječu na njihov izbor. Rezultati istraživanja upućuju na važnost kontinuirane edukacije mladih kada je riječ o mirovinskim sustavima i pružaju temelj za daljnje aktivnosti usmjerene na povećanje mirovinske pismenosti i svijesti među studentskom populacijom.

BIOGRAFIJA

Pejo Bosnić rođen je 7. studenoga 2000. godine. Nakon završene opće gimnazije u susjednoj Bosni i Hercegovini, 2019. upisao je Ekonomski fakultet u Osijeku. Završio je prijediplomski studij na smjeru Financijski menadžment te je trenutačno student 2. godine diplomskog studija Poslovne ekonomije, smjer Logistički menadžment na tom fakultetu. Posebno se zanima za područja ekonomske politike i regionalnog razvoja, prekogranične suradnje i regionalne politike i ekonomije te smatra kako bi dobar ekonomist ili budu-

ći ekonomski stručnjak trebao dobro poznavati sva područja ekonomije, što ponekada zna biti izazovno. Veliki je zaljubljenik u civilno društvo te je član nekoliko udruga i inicijativa i predsjednik dvije udruge, jedna od kojih je udruga Financijski impuls, koja djeluje pri Ekonomskom fakultetu u Osijeku, a cilj joj je promoviranje i širenje financijske pismenosti građana. Organizirao je i sudjelovao u velikom broju projekata, jedan od kojih je bio projekt „Euro na kotačima“, čiji je cilj bio informirati građane o uvođenju eura u Republici Hrvatskoj, te je u okviru tog projekta, na osnovi svojeg zalaganja i postignutih rezultata dobio preporuku gospođe Sandre Švaljek, zamjenice guvernera Hrvatske narodne banke. Dobitnik je nekoliko nagrada od kojih posebno izdvaja pohvalnicu matičnog fakulteta za doprinos promicanju izvrsnosti kroz izvannastavne aktivnosti dvije godine zaredom, nagradu za osvojeno 2. mjesto na natjecanjima Digitalni inovacijski inkubator i LUMEN Business u sektoru financija te dvije nagrade na natjecanjima pod pokroviteljstvom Ureda zastupnika u Europskom parlamentu Tomislava Sokola na temu pametnih sela i strategije „od polja do stola“, čija je rješenja predstavio u Europskom parlamentu u Bruxellesu. Obavljao je razne studentske poslove i prakse, a posljednja koju je obavljao bila je u SME Centru Slavonija Privredne banke Zagreb. Pored svega navedenog je i demonstrator na Ekonomskom fakultetu u Osijeku.

2

Sažetak rada

Decentralized finance a threat or a catalyst for the development of financial services?

Luka Orešković

U radu se analiziraju različiti pristupi regulaciji decentraliziranih financija (DeFi) te njihov utjecaj na daljnji razvoj financijskih usluga. Autor stavlja naglasak na pravnu regulativu, odnosno pravnu sigurnost koju regulativa osigurava, kao ključ za uspješno usvajanje decentraliziranih financija od strane opće populacije. Prihvaćenost decentraliziranih financija od strane potencijalnih investitora, kao i tradicionalnih financijskih institucija, u velikoj mjeri ovisi upravo o tome na koji će se način taj koncept pravno regulirati. Drugim riječima, decentralizirane financije bit će usvojene u znatno većoj mjeri ako djeluju unutar jasnog pravnog okvira. Smanjenjem potencijalnih rizika i osiguravanjem zaštite korisnika koji sudjeluju na DeFi platformama, pravna sigurnost u ovom području predstavljala bi značajnu korist i za cijeli financijski sektor.

Reguliranje decentraliziranih financija predstavlja izazovan zadatak koji zahtijeva usklađivanje mnogobrojnih suprotstavljenih interesa i vrijednosti. S jedne je strane potrebno osigurati zaštitu privatnosti, dok s druge strane obveze vezane uz sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma zahtijevaju dubinsku analizu dostupnih informacija zbog javnog interesa. Istovremeno, teži se postizanju učinkovitosti i brzine financijskih transakcija, ali uz očuvanje tradicionalnih mjera za prepoznavanje i sprječavanje prijevара. Suradnja i koordinacija između regulatornih tijela i sudionika na tržištu od samog početka ključne su kako bi se ostvario cilj stvaranja uravnoteženog sustava pravila. Takva pravila ne samo da pružaju pravnu sigurnost, već stvaraju i poticajno okruženje koje podržava daljnji tehnološki razvoj. Cilj je stvoriti regulatorni okvir koji podržava inovacije, pridržava se visokih standarda sigurnosti te istovremeno potiče razvoj održivog i transparentnog financijskog ekosustava.

DeFi protokoli, iako u naglom usponu, još uvijek nisu temelj pružanju većine financijskih usluga. U ovim početnim fazama decentralizirane financije mogu doprinijeti razvoju sektora financijskih usluga jedino ako opća populacija prihvati inovacije koje one pružaju. Trenutačno DeFi koristi vrlo uski

krug korisnika, no uz postojanje pravilnog regulatornog okvira taj broj bi mogao znatno porasti.

U skladu s tim, u zaključku se ističe važnost uravnoteženog pristupa regulaciji decentraliziranih financija, naglašavajući da takav pristup, koji istovremeno teži zaštiti potrošača, odnosno investitora i krajnjih korisnika, ali usprkos tome nije toliko strog da predstavlja prepreku razvoju DeFi protokola, može rezultirati pozitivnim ishodima te potaknuti daljnju evoluciju financijskih usluga.

BIOGRAFIJA

Luka Orešković rođen je 18. siječnja 2000. u Zagrebu. Po završetku srednje škole upisuje Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Za vrijeme studija objavio je nekoliko znanstvenih i stručnih radova, samostalno i u koautorstvu, ponajviše iz područja europskog prava. Višestruko je nagrađivan dekanovim priznanjima za uspjeh u studiju te je dobitnik Rektorove nagrade.

Na završnoj godini studija obavlja stručnu praksu u renomiranom odvjetničkom društvu, radeći primarno u području energetike i korporativnog prava. U međuvremenu je završio Pravni fakultet *summa cum laude* kao najbolji student generacije, s prosjekom 5,00. Uz engleski, služi se i francuskim jezikom, a u slobodno vrijeme najviše se voli baviti biciklizmom i ribolovom.

3

Sažetak rada

The dual-edged sword of digitization: An overview of cybersecurity challenges and opportunities

Luka Medvidović
Ivan David Dogan

Ovaj rad predstavlja dubinsko istraživanje višestrukih utjecaja digitalne transformacije na organizacije, s posebnim naglaskom na razvijajuće izazove kibernetičke sigurnosti. Analizira dvostruku prirodu digitalizacije u različitim sektorima, posebno u financijama, zdravstvu i proizvodnji, ističući kako efikasnosti koje se tako postižu i povećanu ranjivost na kibernetičke prijetnje. Studija naglašava važnost sektorski specifičnih strategija kibernetičke sigurnosti, uzimajući u obzir jedinstvene izazove i mogućnosti koje predstavlja digitalna evolucija u različitim regijama, uključujući SAD, EU, Kinu i Rusiju. Rad ističe ključnu ulogu novih tehnologija, poput AI-ja i automatizacije, u poboljšanju mjera kibernetičke sigurnosti, istovremeno upozoravajući na potencijalne rizike povezane s prekomjernim oslanjanjem na njih. Također naglašava značaj ljudskih faktora u kibernetičkoj sigurnosti, zagovarajući kontinuiranu obuku i osvještavanje za razvijanje snažne kulture kibernetičke sigurnosti unutar organizacija. Sveukupno rad zagovara holistički pristup, koji kombinira tehnološka rješenja s ljudskim uvidima i prilagođenim strategijama za navigaciju kroz složenosti digitalnog doba i zaštitu od okruženja kibernetičkih prijetnji koje konstantno evoluira.

BIOGRAFIJE

Luka Medvidović

Luka Medvidović, inženjer i ekonomist, stječe obrazovanje na Fakultetu elektrotehnike i računarstva (FER) i Zagrebačkoj školi ekonomije i menadžmenta (ZŠEM). Osim što studira, asistent je na Katedri financija i računovodstva ZŠEM-a. Medvidović je prilikom boravka u New

Delhiju bio prvi strani pripravnik najveće indijske državne agencije za strane investicije Invest India. Također je koautor publikacije „Stringency without efficiency is not adequate to combat pandemics”, objavljene 2022. u časopisu Chaos, Solitons & Fractals.

Ivan David Dogan

Ivan David Dogan, s diplomom iz filozofije i trenutno na putu do MBA diplome iz *Supply Chain Managementa* na ZŠEM-u, integrira klasično obrazovanje s modernim poslovnim konceptima.

Na ZŠEM-u je Ivan je asistent i predavač na Katedri za management, digitalnu transformaciju i poduzetništvo. Njegova akademska istraživanja dotiču se *managementa*, umjetne inteligencije i filozofije i sociologije tehnologije. Kao student filozofije, osvojio je rektorovu nagradu 2020. godine. Osim akademskog angažmana, Ivan David vodi edukacije o primjeni AI-ja u poslovanju, pomažući profesionalcima da bolje razumiju i iskoriste AI tehnologije u svojim poslovnim strategijama i operacijama.

HANFA
HRVATSKA AGENCIJA ZA
NADZOR FINANCIJSKIH USLUGA